

Андрей Чапразов

Ранен живот

Роден на 16 февруари 1920 г. в Оряхово.

Завършва театрална школа при Народния театър.

Учи право, след това музика (завършва Държавна музикална академия) и актьорско майсторство.

Кариера

Сформира и ръководи първия войнишки самодееен колектив на художественото слово и театралната самодейност.

През 1966 – 1967 г. е директор на „Театъра на поезията и естрадата“. Преминвайки на работа в Народния театър „Иван Вазов“, става един от стълбовете му до пенсионирането си.

Андрей Чапразов има над 5000 записа в радиотеатъра и е несъмненият създател на този жанр в България. Записва на плочи различни поетични композиции.

Член на Съюза на българските филмови дейци.

Андрей Чапразов умира на 23 август 1999 г. в София.

Награди и отличия]

- Заслужил артист (1963)

Той е един от най-големите и незабравими български актьори - Андрей Чапразов, е роден на 16 февруари 1920 г. в Оряхово. Малцина знаят, че майка му Сетка е тетевенчанка от знаменит род - внучка на чорбаджи Петко Страшника, който става прототип на бащата на героя на Ботев Чавдар войвода в поемата "Хайдути". Самият чорбаджи Петко бил личен приятел на Дякона и е осъден на заточение в Диарбекир, откъдето успява да избяга. Пресича със сал река Тибър до Смирна, а оттам се качва на един кораб до Русия. Участва в Руско-турската война заедно със самарските опълченци. Майката на Андрей Чапразов е дете на сина на този знаменит човек - Петко Милев-Страшника. Била отгледана от една благородна старица. Как се срещат с бащата на Чапразов - Михаил, който бил военен лекар в Берковица и като такъв - участник в три войни? - Михаил Чапразов посреща края на

Първата световна на Дойранското езеро. После отива на работа като фелдшер в Оряхово, и там среща Сетка. Женят се и им се раждат две деца - Милка и Андрей. Михаил Чапразов обаче умира твърде млад - само на 40. Заразява се от болни от тифус, докато обикаля из селата, в които избухнала епидемия. Останала вдовица, майката на Андрей Чапразов се отдава на децата си. Забелязва таланта на сина си, който рецитира и свири на китара, но пенсията ѝ не стига да го прати да учи другаде, освен в Духовната семинария. Така я посъветвали приятели. Андрей отива в Семинарията, но не надява расото. Постъпва в кадетския корпус на Военното училище, само и само "да се отърве от поповете". Но и при военните не му харесва. Сам пише в книгата си, че нарочно взел изпит с "похвална двойка", за да не продължи учението си в корпуса. Връща се в Оряхово. През 1939 г. кандидатства в Консерваторията с цигулка и го приемат. Лично проф. Обрешков му дава благословията си. За да се препитава, студентът от Оряхово тръгва да свири нощем по клубовете. С малкото спестени пари, когато не работи, ходи на театър и опера. През 1941 г. дръзва да се яви на "кастинг", както го наричаме днес, в Музикалния театър.

В комисията били все знаменитости: Стефан Пейчев, Зорка Йорданова, Ружа Делчева, Ирина Тасева, Иван Димов, Константин Кисимов и други майстори на словото. Чапразов си глътнал езика от притеснение, и си казал "По жицата" на скороговорка. Но театралните колоси все пак забелязали нещо "по-така" у младежа, защото еднородно го приемат. По-късната кариера на Андрей Чапразов доказва, че не са сбъркали - той се превръща в актьор-легенда и всенароден любимец. Участвал е в над 60 постановки на Народния театър и в 30 игрални филма. Върхът на таланта му на театралната сцена е в ролята на Сирано дьо Бержерак, с когото сам често се сравнява. Създава незабравим образ, ненадминат и до днес. Андрей Чапразов умира от карцином на белия дроб, който постепенно изсмуква силите му, на 23 август 1999 г. в София. За съжаление, и този голям български артист, си отива от този свят разочарован, огорчен и самотен. По думите на проф. Юлиан Вучков, в деня на смъртта му не открили в дома му нищо за ядене - дори и парче хляб!.. Година преди да почине, му връчват награда за цялостно творчество на Съюза на артистите, но той вече е болен и се чувства изоставен. Въпреки това остава горд до края си. "Аз получавах почти всичко в тази държава. Трудно го получавах, вярно, защото бях Сирано не само на сцената, но и в живота - нещо като "таралеж в гащите", но го получавах", казва Чапразов в едно интервю. Приема без сърдитня и уволнението си от театъра през 1988-а. Боли го повече, когато след така наречените демократични промени, става свидетел на позорно неуважение към знаменити негови колеги на сцената. Гневи се, но както горчиво отбелязва, вече е "извън релсите". "Болката у такива хора е дълбока. За Андрей сцената

беше религия, молитва, някакво велико тайнство, и такава си остана до края", казва за колегата си близката му приятелка - актрисата Славка Славова, която също си отиде от този свят през 2002-ра година.

Незабравими са неговите превъплъщения в драматични роли в:

- „Дон Карлос“ – Маркиз Поза
- „Ромео и Жулиета“ – Меркуцио
- „Крал Лир“
- „Сирано дьо Бержерак“ – Сирано
- „Нора“
- „Тази малка земя“
- „Хъшове“
- „Обещай ми светло минало“
- „Моцарт и Салиери“ (1967)

ТВ ТЕАТЪР:

- „През една дъждовна есен“ (1963)
- „Смърт сутринта“ (1973) (Клаус Айдман)
- „Макбет“ (1977) (Уилям Шекспир), 2 части
- „Моите непознати“ (Михаил Величков) (1978), 2 части
- „Тази малка земя“ (1978)
- „Процесът Стамболийски“ (1985) (Пелин Пелинов), 2 части
- „Милионерът“ (1989) (Йордан Йовков)